

A ד"ט

Intro

Today we will learn בע"ה of מ"ג בבא מציעא
Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's Halachah of

המפקיד מעות אצל שולחני
אם מותרין ישתמש בהן
לפיכך אם אבדו חייב באחריותן

If a person deposited his money with a money changer and the money was loose, the שולחני may use the money for his personal use. Therefore, he is responsible for the money, and if the money was lost the שולחני must reimburse the owner.

The Machlokes regarding נאנסו

Whether the שולחני is liable if the money was lost through circumstances beyond his control?

The Machlokes regarding בית הלל and בית שמאי in the Mishnah

השולח יד בפקדון

If a חסר ויתר handled the פקדון and depleted it, and the object's value changed between the שליחות יד and the הוצאה, depletion.

And the Gemara offers four approaches to this Machlokes;

B

שואל שלא מדעת גזלן הוי

Does one who borrows someone else's item without permission, becomes a גזלן or a שואל?

A Machlokes regarding

שבח של גזילה

Whether a גזלן acquires the שבח of the stolen object or not?

The Machlokes regarding בית הלל and בית שמאי in the Mishnah

החושב לשלוח יד בפקדון

If a שומר verbally intended to take the object, but he did not actually do so, is he liable or not?

A

המפקיד מעות אצל שולחני
אם מותרין ישתמש בהן
לפיכך אם אבדו חייב באחריותן

נאנסו

השולח יד
בפקדון

B

שואל שלא מדעת
גזלן הוי

שבח של גזילה

החושב
לשלוח יד
בפקדון

- C** The Mishnah's Halachah of
הטה את החבית ונטל הימנה רביעית ונשברה
אינו משלם אלא רביעית
If the שומר tilted the owner's barrel and removed a רביעית wine but he did not lift it, and afterward the barrel broke, he is liable to pay only for the רביעית that he took but not for the rest of the barrel. However,
הגביה ונטל הימנה רביעית ונשברה
משלם דמי כולה
If the שומר did lift the barrel and removed a רביעית wine, and afterward the barrel broke, he is liable to pay for the whole barrel, because he was קונה, he acquired it.

- C**
- הטה את החבית
ונטל הימנה רביעית ונשברה
אינו משלם אלא רביעית
- הגביה
ונטל הימנה רביעית ונשברה
משלם דמי כולה

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah

המפקיד מעות אצל שולחני

If a person deposited money with a money changer, it depends;

אם צרורין

לא ישתמש בהן

לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריותן

If the money was tied in a pouch, the שולחני may not use the money. Therefore, he is not responsible for the money, and if the money was lost, the שולחני does not reimburse the owner.

מותרין

ישתמש בהן

לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריותן

If the money was loose, the שולחני may use the money. Therefore, he is responsible for the money, and if the money was lost the שולחני must reimburse the owner.

The Mishnah continues:

המפקיד מעות אצל בעל הבית

If someone deposited the money with a private person, there is no difference;

בין צרורין ובין מותרין לא ישתמש בהן

לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריותן

Regardless of whether the money was tied or loose, the שולחני may not use the money, and therefore he is not responsible for the money.

The Mishnah concludes with a Machlokes regarding חנוני, a storekeeper.

חנוני כבעל הבית

דברי רבי מאיר

A storekeeper has the status of a private person, in that

בין צרורין ובין מותרין

לא ישתמש בהן

חנוני disagrees and says

חנוני כשולחני

A store keeper has the status of a money changer, in that

אם צרורין לא ישתמש בהן

ואם מותרין ישתמש בהן

=====

1

מלך

המפקיד מעות אצל שולחני

If a person deposited money with a money changer,

מותרין

ישתמש בהן

If the money was loose, the שולחני may use the money.

אם צרורין

לא ישתמש בהן

If the money was tied in a pouch the שולחני may not use the money.

לפיכך אם אבדו

חייב באחריותן

He is responsible for the money, and if the money was lost, he must reimburse the owner.

לפיכך אם אבדו אינו

חייב באחריותן

He is not responsible for the money, and if the money was lost, he does not reimburse the owner.

המפקיד מעות אצל בעל הבית

If someone deposited the money with a private person, there is no difference;

בין צרורין ובין מותרין לא ישתמש בהן

לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריותן

Regardless of whether the money was tied or loose, the שולחני may not use the money, and therefore he is not responsible for the money.

חנוני - Storekeeper

רבי יב/דפ

חנוני

שולחני

רבי מאיר

חנוני

כבעל הבית

אם צרורין לא ישתמש בהן
ואם מותרין ישתמש בהן

בין צרורין ובין מותרין
לא ישתמש בהן

2 Regarding the Mishnah's Halachah of

המפקיד מעות אצל שולחני
מותרין ישתמש בהן
לפיכך אם אבדו חייב באחריותן

says רב הונא
ואפילו נאנסו
Even if the money was lost through circumstances beyond
his control, the שולחני is liable;
And as Rashi adds
ואפילו לא נשתמש בהן
דמהשתא הוי שואל עליהו
He becomes a שואל when he receives the money, based on
the benefit of the right to use the money.

disagrees and says רב נחמן
נאנסו לא
If the money was lost through an אונס, the שולחני is not
liable;
And as Rashi adds;
לא הוי שואל מהשתא
עד שישתמש
He does not become a שואל when he receives it, based on
the benefit of the right to use the money. He only becomes
a שואל when he actually uses the money.
Nevertheless,
כל זמן שלא נשתמש
אם אבדו חייב
Even before he used the money he is liable for its loss,
because
בההוא הנאה
דאי מיתרמי ליה זבינא דאית בה רווחא זבן בהו
הוי עלייהו שומר שכר
He does become a שומר שכר, based on the benefit of
merely the right to use the money.
=====

2

המפקיד מעות אצל שולחני
מותרין ישתמש בהן
לפיכך אם אבדו חייב באחריותן

רב נחמן
נאנסו לא
If the money was lost
through an אונס,
the שולחני is not liable;

לא הוי שואל מהשתא
עד שישתמש
He does not become a שולחני
when he receives it,
based on the benefit of the
right to use the money.
He only becomes a שולחני when
he actually uses the money.
Nevertheless...

כל זמן שלא נשתמש אם אבדו חייב
Even before he used the money he is liable for its loss,
because...

בההוא הנאה
דאי מיתרמי ליה זבינא דאית בה רווחא זבן בהו
הוי עלייהו שומר שכר
He does become a שומר שכר,
based on the benefit of merely the right to use the money.

רב הונא
ואפילו נאנסו
Even if the money was lost
through circumstances
beyond his control,
the שולחני is liable;

ואפילו לא נשתמש בהן
דמהשתא הוי שואל עלייהו
He becomes a שולחני
when he receives the money,
based on the benefit of the
right to use the money.

3 Zugt Di Mishnah

השולח יד בפקדון
If a שומר took the פקדון, and later sold it or depleted it;
The בית שמאי say
ילקה בחסר וביתר

The הלל בית say
כשעת הוצאה

רבי עקיבא says
כשעת התביעה

The Gemara offers four approaches to this Machlokes:
In the first three approaches ויתר חסר refers to וזולא, a
change in market value.

1.

Either

בחסר כולי עלמא לא פליגי
There is no Machlokes if the object's value decreased
between the time of שליחות יד, when the שומר took the
object, and הוצאה, when he depleted the object:

All agree that

ילקה בחסר

The שומר pays its former high price, because at the time of
יד שליחות, when he took it, he became a גזלן, and the
Mishnah in בבא קמא rules
כל הגזלנים משלמין כשעת הגזילה

כי פליגי ביתר

The Machlokes is if the object's value increased between
the time of שליחות יד and הוצאה;

The בית שמאי hold

ילקה ביתר

The שומר pays the current high price at הוצאה, because
כיון דאי איתה הדרא למרה בעינא
ההיא שעתא דקא שתי ליה קא גזל מיניה

Since after שליחות יד the שומר must return the actual object
if it still exists, the object is still considered in the owner's
jurisdiction and the owner acquired the gain of its
increased value. Therefore, the גזילה occurred now when
he used or sold the object.

While the הלל בית disagree and hold

משלם כשעת הוצאה מבית בעלים

The שומר pays the former low price at שליחות יד but not the
current high price at הוצאה, because the גזילה occurred
earlier when he took the object.

And רבי עקיבא holds regarding both ביתר and בחסר
משלם כשעת התביעה

The שומר pays the price of the object when the owner
made the claim in Bais Din.

3

משנה

השולח יד בפקדון

If a שומר took the פקדון, and later sold it or depleted it

רבי עקיבא

כשעת

התביעה

בית הלל

כשעת

הוצאה

בית שמאי

ילקה

בחסר וביתר

1

חסר ויתר ← יוקרא וזולא

A change in market value

בחסר

כולי עלמא לא פליגי

There is no Machlokes if the object's value decreased
between the time of שליחות יד, when the שומר took the object,
and הוצאה, when he depleted the object:

All agree that

ילקה בחסר

The שומר pays its former high price, because at the time of
יד שליחות, when he took it, he became a גזלן,
and the Mishnah in בבא קמא rules

כל הגזלנים משלמין כשעת הגזילה

כי פליגי

ביתר

The Machlokes is if the object's value increased
between the time of שליחות יד and הוצאה;

בית שמאי

ילקה ביתר

The שומר pays the current high price at הוצאה, because

כיון דאי איתה הדרא למרה בעינא
ההיא שעתא דקא שתי ליה קא גזל מיניה

שליחות יד

Since after שליחות יד the שומר must return the actual object
if it still exists, the object is still considered in the owner's jurisdiction
and the owner acquired its increased value.

Therefore, the גזילה occurred now when he used the object.

רבי עקיבא

Regarding both

ביתר and בחסר

משלם כשעת

התביעה

The שומר pays the price of
the object when the owner
made the claim in Bais Din.

בית הלל

משלם כשעת

הוצאה מבית

בעלים

The שומר pays the low price at
שליחות יד but not the current
high price at הוצאה, because
הגזילה occurred earlier
when he took the object.

4

2.

OR

ביתר כולי עלמא לא פליגי

There is no Machlokes if the object's value increased between the time of שליחות יד and הוצאה:

All agree that

ילקה ביתר

The הוצאה pays the current high price at the הוצאה, because

כיון דאי איתה הדרא למרה בעינא

ההיא שעתא דקא שתי ליה קא גזל מיניה

כי פליגי בחסר

The Machlokes is if the object's value decreased between the time of שליחות יד and הוצאה;

The hold בית שמאי

ילקה בחסר

The שומר pays the former high price at שליחות יד, because they hold

שליחות יד אינה צריכה חסרון

A שומר is liable for שליחות יד through his mere intention to take the object, even if he did not actually do so. Therefore, at שליחות יד he became a גזלן, and

וכי חסר ברשותא דידיה חסר

וכי חסר ברשותא דידיה חסר

The object's value decreased in the שומר's jurisdiction.

While the הלל בית hold

משלם כשעת הוצאה מן העולם

Because they hold

שליחות יד צריכה חסרון

A שומר is not liable for שליחות יד through his mere

intention to take the object. Therefore, at the time of

שליחות יד he did not become a גזלן, and

וכי חסר ברשותא דמריה חסר

The object's value decreased in the owner's jurisdiction.

And רבי עקיבא holds regarding both בחסר and ביתר

משלם כשעת התביעה

The שומר pays the price of the object when the owner

made the claim in Bais Din.

4

2

חסר ויתר ← יוקרא וזולא

A change in market value

ביתר

כולי עלמא לא פליגי

There is no Machlokes if the object's value increased between the time of שליחות יד and הוצאה - all agree that

ילקה ביתר

The שומר pays the current high price at הוצאה, because

כיון דאי איתה הדרא למרה בעינא

ההיא שעתא דקא שתי ליה קא גזל מיניה

כי פליגי

בחסר

The Machlokes is if the object's value decreased between the time of שליחות יד and הוצאה;

בית הלל

משלם כשעת

הוצאה מן העולם

Because they hold

שליחות יד צריכה חסרון

A שומר is not liable for

שליחות יד through his mere intention to take the object.

Therefore,

at the time of שליחות יד he did not become a גזלן, and

וכי חסר ברשותא דמריה חסר

The object's value decreased in the owner's jurisdiction.

בית שמאי

ילקה בחסר

The שומר pays the former high price at שליחות יד, because they hold

שליחות יד אינה צריכה חסרון

A שומר is liable for שליחות יד through his mere intention to take the object, even if he did not actually do so.

Therefore, at שליחות יד he became a גזלן, and

וכי חסר ברשותא דידיה חסר

The object's value decreased in the שומר's jurisdiction.

וכי עקיבא

Regarding both בחסר and ביתר

משלם כשעת התביעה

The שומר pays the price of the object when the owner made the claim in Bais Din.

5

3.

OR

כגון שטלטלה להביא עליה גוזלות
The שומר did not intend to steal or take from the object,
but rather he moved the object to climb onto it to reach a
bird's nest; and the Machlokes regarding חסר is as follows;
The בית שמיא hold
ילקה בחסר
Because they hold
שואל שלא מדעת גזלן הוי
When the שומר borrowed the object without permission
he became a גזלן, and
וכי חסר ברשותא דידיה חסר

While the הלל בית hold
משלם כשעת הוצאה מן העולם
Because they hold
שואל שלא מדעת שואל הוי
When the שומר borrowed the object without permission
he did not become a גזלן, but a שואל, and
וכי חסר ברשותא דמרה חסר

And רבי עקיבא holds regarding both בחסר and ביתר
משלם כשעת התביעה
The שומר pays the price of the object when the owner
made the claim in Bais Din.

5

3

חסר ויתר ← יוקרא חולא

A change in market value

כגון שטלטלה להביא עליה גוזלות

The שומר did not intend to steal or take from the object,
but rather he moved the object
to climb onto it to reach a bird's nest

בית כאל

משלם כשעת
הוצאה מן העולם

Because they hold

שואל

שלא מדעת שואל הוי

When the שומר borrowed
the object without permission

he did not become a גזלן,
but a שואל, and

וכי חסר ברשותא דמרה
חסר

בית שמאי

ילקה בחסר

Because they hold

שואל

שלא מדעת גזלן הוי

When the שומר
borrowed the object
without permission

he became a גזלן, and
וכי חסר ברשותא

דידיה חסר

רבי עקיבא

Regarding both בחסר and ביתר

משלם כשעת התביעה

The שומר pays the price of the object
when the owner made the claim in Bais Din.

6

4.
The fourth explanation;
חסר does not refer to וזולא, but rather חסר refers to the wool that the שומר removed from the פקדון animal, and יתר refers to the calf that the פקדון animal gave birth to; and
בשבח של גזילה קמיפלגי
They disagree in whether a גולן acquires the שבח of the stolen object:
The בית שמיאי hold
ילקה בחסר ויתר
The שומר must return all the שבח to the owner, because they hold
שבח גזילה דנגזל הוי
The שומר, who became a גולן through ידי שליחות, does not acquire the שבח of the פקדון.

While the בית הלל hold
משלם כשעת הוצאה מבית בעלים
The שומר pays the animal's former value at ידי שליחות, but he keeps the additional שבח for himself, because they hold
שבח גזילה דגולן הוי
The שומר, who became a גולן, does acquire the שבח of the פקדון.

And רבי עקיבא holds regarding both בחסר and ביתר
משלם כשעת התביעה
The שומר pays the price of the object when the owner made the claim in Bais Din.
=====

6

4

חסר ויתר X יוקרא חולא

But rather חסר refers to the wool that the שומר removed from the פקדון animal,

And יתר refers to the calf that the פקדון animal gave birth to.

בשבח של גזילה קמיפלגי

They disagree in whether a גולן acquires the שבח of the stolen object:

בית פלא

בית לטאי

משלם כשעת הוצאה מבית בעלים

The שומר pays the animal's former value at ידי שליחות, but he keeps the additional שבח for himself, because

שבח גזילה דגולן הוי
The שומר, who became a גולן, does acquire the שבח of the פקדון.

ילקה בחסר ויתר

The שומר must return all the שבח to the owner, because they hold

שבח גזילה דנגזל הוי
The שומר, who became a גולן through ידי שליחות, does not acquire the שבח of the פקדון.

רבי עקיבא

Regarding both בחסר and ביתר

משלם כשעת התביעה

The שומר pays the price of the object when the owner made the claim in Bais Din.

7 Zugt Di Mishnah
 החושב לשלוח יד בפקדון
 If a שומר intended to take the object, but he did not actually do so; and as Rashi explains
 אמר בפני עדים אטול פקדוני של פלוני לעצמי
 The שומר stated before two witnesses that he intends to take the פקדון for himself:
 בית שמאי אומרים חייב
 The בית שמאי say the שומר is liable for all damages
 ובית הלל אומרים
 אינו חייב עד שישלח בו יד
 The בית הלל say he is not liable, unless he actually takes the object.
 As the Braisa explains;
 The בית שמאי hold
 חייב על המחשבה כמעשה
 We consider the שומר's verbal intentions as if he actually did so, because the Pasuk states
 על כל דבר פשע
 This implies even through speech.
 While the בית הלל hold
 אינו חייב עד שישלח בו יד
 We do not consider the שומר's verbal intentions, because the Pasuk states
 אם לא שלח ידו במלאכת רעהו
 This implies only through action.
 And the Pasuk על כל דבר פשע refers to a case of
 אמר לעבדו ולשלוחו
 If the שומר told his servant or שליח to take the object, he is חייב, but not the שליח, because regarding יד שליחות יש שליח לדבר עבירה
 One is liable for a transgression through a שליח, because the Pasuk states
 על כל דבר פשע
 =====

7 משנה

החושב לשלוח יד בפקדון
 If a שומר intended to take the object, but he did not actually do so;

As Rashi explains
 אמר בפני עדים אטול פקדוני של פלוני לעצמי
 The שומר stated before two witnesses that he intends to take the פקדון for himself

בית כול אינו חייב עד שישלח בו יד <i>We do not consider the שומר's verbal intentions, because the Pasuk states</i> אם לא שלח ידו במלאכת רעהו <i>This implies only through action.</i>	בית שמאי חייב על המחשבה כמעשה <i>We consider the שומר's verbal intentions as if he actually did so, because the Pasuk states</i> על כל דבר פשע <i>This implies even through speech.</i>

 And the Pasuk - על כל דבר פשע - refers to a case of
אמר לעבדו ולשלוחו
 If the שומר told his servant or שליח to take the object, he is חייב, but not the שליח, because regarding יד שליחות יש שליח לדבר עבירה
 because the Pasuk states
על כל דבר פשע

8 The Mishnah continues

הטה את החבית ונטל הימנה רביעית ונשברה אינו משלם אלא רביעית

If the שומר tilted the owner's barrel and removed a רביעית wine, but he did not lift it, and afterward the barrel broke, he is liable to pay only for the רביעית that he took but not for the rest of the barrel, because as Rashi explains

שליחות יד אינו חייב באונסין עד שימשוך או יגביה דהוי קנייה

The שומר becomes liable for יד שליחות only if he acquires the פקדון by either pulling or lifting, while here he did not do so.

הגביה ונטל הימנה רביעית ונשברה משלם דמי כולה

If the שומר did lift the barrel and removed a רביעית wine, and afterward the barrel broke, he is liable to pay for the whole barrel, because

דהוי קנייה בהגבהה וחסרון מנטילת רביעית

The שומר did acquire the פקדון when he lifted it, and he used the פקדון when he took the רביעית.

הדרן עלך פרק המפקיד

We have B"ח completed the third Perek of בבא מציעא, and in the next Shiur we will begin the fourth Perek, הזהב, B'ezras Hashem.

8

אילוף

הטה את החבית ונטל הימנה רביעית ונשברה אינו משלם אלא רביעית

If the שומר tilted the barrel and removed a רביעית wine, but he did not lift it, and afterward the barrel broke, he is liable to pay only for the רביעית that he took but not for the rest of the barrel,

Because as Rashi explains

שליחות יד אינו חייב באונסין עד שימשוך או יגביה דהוי קנייה

The שומר becomes liable for יד שליחות only if he acquires the פקדון by either pulling or lifting, while here he did not do so.

הגביה ונטל הימנה רביעית ונשברה משלם דמי כולה

If the שומר did lift the barrel and removed a רביעית wine, and afterward the barrel broke, he is liable to pay for the whole barrel, because

דהוי קנייה בהגבהה

וחסרון מנטילת רביעית

The שומר did acquire the פקדון when he lifted it, and he used the פקדון when he took the רביעית.

הדרן עלך המפקיד